

درخواست پیشنهاد پژوهشی (RFP)

موضوع: تدوین مبانی نظری و طراحی الگوهای معماری و فضاهای شهری پایدار و سازگار با اقلیم در شهرهای جدید ساحلی

۱. مقدمه و ضرورت انجام پژوهش

با توجه به توسعه روزافزون شهرهای جدید ساحلی در ایران و ضرورت انطباق برنامه‌ریزی‌های کالبدی و طراحی معماری با ویژگی‌های اقلیمی، زیست‌محیطی و اجتماعی مناطق ساحلی، نیاز به تدوین مبانی نظری و الگوهای کاربردی جهت ارتقای کیفیت معماری و طراحی شهری بیش از پیش احساس می‌شود.

اهداف کلان ملی در حوزه توسعه پایدار، کاهش اثرات منفی تغییرات اقلیمی، بهینه‌سازی مصرف انرژی و ارتقای زیست‌پذیری شهرها ایجاب می‌نماید که اصول معماری پایدار و سازگار با اقلیم به عنوان راهنمای اصلی در شهرهای جدید ساحلی مدنظر قرار گیرد.

تدوین چارچوب نظری، شاخص‌ها و الگوهای طراحی کاربردی می‌تواند به بهبود کیفیت زندگی شهروندان، کاهش مصرف انرژی و هزینه‌های نگهداری و بهره‌برداری شهری، حفظ و تقویت هویت معماری بومی و پشتیبانی از تصمیم‌گیری‌های طراحی و برنامه‌ریزی شهری کمک کند.

شهرهای جدید ساحلی با ویژگی‌های اقلیمی خاص (رطوبت بالا، بادهای ساحلی، تابش شدید آفتاب و خطرات سیلابی) نیازمند الگوهای طراحی شهری و معماری منطبق با این شرایط هستند. عدم توجه به این اصول، منجر به:

- افزایش مصرف انرژی و منابع
 - کاهش کیفیت زندگی و رفاه ساکنان
 - آسیب‌پذیری سازه‌ها و فضاهای شهری در برابر شرایط اقلیمی
 - بروز مشکلات زیست‌محیطی و اجتماعی
- خواهد شد. لذا تدوین مبانی نظری و الگوهای طراحی علمی و عملی برای این شهرها ضروری است.

۲. اهداف پژوهش

اهداف اصلی

۱. استخراج و تدوین مبانی نظری معماری و طراحی شهری پایدار متناسب با اقلیم‌های ساحلی ایران.
 ۲. تحلیل نمونه‌های موفق داخلی و بین‌المللی در زمینه معماری و شهرسازی پایدار در مناطق ساحلی.
 ۳. شناسایی شاخص‌ها، معیارها و ضوابط طراحی برای معماری و فضاهای عمومی شهری در شهرهای جدید ساحلی.
 ۴. ارائه الگوها و دستورالعمل‌های اجرایی و کاربردی برای بکارگیری در پروژه‌های معماری و طراحی شهری.
 ۵. ارتقای هویت معماری بومی با تأکید بر پایداری و سازگاری با شرایط زیست‌محیطی.
- اهداف فرعی:

۱. شناسایی روش‌های کاهش مصرف انرژی، مدیریت منابع طبیعی و کاهش اثرات

تغییرات اقلیمی در طراحی شهری

۲. تدوین چارچوب ارزیابی و پایش عملکرد طراحی شهری پایدار در شهرهای جدید ساحلی.

۳. فراهم کردن بستر برای ارتباط میان نظریه و عمل با ارائه مدل‌های مفهومی قابل استفاده در پروژه‌های واقعی

هدف از اجرای این پروژه، توسعه چارچوب‌های علمی و عملی برای طراحی فضاهای شهری و معماری پایدار در شهرهای جدید ساحلی است. پروژه با تمرکز بر سازگاری با شرایط اقلیمی، حفظ محیط زیست، ارتقاء کیفیت زندگی ساکنان و تقویت تاب‌آوری شهری، تلاش می‌کند الگوهای طراحی نوآورانه و عملیاتی ارائه دهد که قابلیت پیاده‌سازی در مقیاس شهری را داشته باشد.

۳. پرسش‌های کلیدی پژوهش

- اصول و چارچوب‌های نظری معماری پایدار در اقلیم‌های ساحلی چیست؟
- چه شاخص‌ها و معیارهایی باید در طراحی معماری و فضاهای عمومی شهرهای جدید ساحلی لحاظ شود؟
- چه الگوها و نمونه‌های بومی و جهانی می‌تواند مبنای طراحی پایدار در شهرهای جدید ساحلی ایران قرار گیرد؟
- مهم‌ترین عناصر اقلیمی و زیست‌محیطی که باید در طراحی شهری ساحلی مدنظر قرار گیرند، کدامند؟
- چگونه می‌توان دستورالعمل‌های اجرایی و کاربردی برای پروژه‌های آینده تدوین کرد؟

- چه راهکارهایی می‌تواند همزمان هویت معماری بومی و اصول پایداری زیست-محیطی و اجتماعی را در طراحی شهری تقویت کند؟

۴. دامنه و محدوده پژوهش

- بررسی ادبیات نظری معماری و شهرسازی پایدار در اقلیم‌های ساحلی
- بررسی و تحلیل اسناد بالادستی ملی و بین‌المللی مرتبط با توسعه پایدار و معماری اقلیمی.
- تحلیل ویژگی‌های اقلیمی، کالبدی، زیست‌محیطی و اجتماعی منطق ساحلی ایران.
- مطالعه تطبیقی نمونه‌های معماری و طراحی شهری پایدار در مناطق مشابه جهان.
- طراحی چارچوب نظری، شاخص‌ها و ضوابط طراحی برای شهرهای جدید ساحلی.
- طراحی الگوهای پیشنهادی (Conceptual Models) و دستورالعمل‌های کاربردی برای طراحان و برنامه‌ریزان شهری برای شهرهای جدید ساحلی.

۵. خروجی‌ها و deliverables مورد انتظار

۱. گزارش جامع مبانی نظری معماری و شهرسازی پایدار در اقلیم‌های ساحلی ایران.
۲. چارچوب نظری بومی برای معماری پایدار در مناطق ساحلی، مبتنی بر شرایط اقلیمی، اجتماعی و فرهنگی ایران.
۳. مجموعه شاخص‌ها و معیارهای طراحی متناسب با شهرهای جدید ساحلی.
۴. مجموعه ضوابط و دستورالعمل اجرایی و راهنماهای طراحی برای معماری و طراحی شهری پایدار.
۵. الگوهای مفهومی و دیاگرام‌های طراحی جهت بهره‌برداری در پروژه‌های آینده.

۶. نقشه‌راه اجرایی برای ادغام اصول پایداری در فرایندهای طراحی و برنامه‌ریزی شهرهای جدید ساحلی.

۷. پیشنهادات سیاستی و اجرایی برای نهادهای متولی.

۸. تهیه دستورالعمل‌ها و معیارهای ارزیابی قابل استفاده برای شرکت‌های عمران شهرهای جدید.

۶. زمان‌بندی پیشنهادی

مدت زمان اجرای پروژه: ۵ ماه

۱. مطالعات پایه و جمع‌آوری داده‌ها: جمع‌آوری اطلاعات اقلیمی، فرهنگی، جمعیتی، اقتصادی و زمین‌شناسی شهرهای ساحلی.
۲. تحلیل نمونه‌های موفق: بررسی نمونه‌های داخلی و بین‌المللی مشابه و استخراج درس‌آموخته‌ها.
۳. تدوین مبانی نظری: ایجاد چارچوب علمی برای طراحی شهری و معماری پایدار و سازگار با اقلیم.
۴. طراحی الگوهای معماری و شهری: ارائه نقشه‌ها، مدل‌ها، دیاگرام‌ها و نمونه‌های سه‌بعدی.
۵. تدوین دستورالعمل و شاخص‌ها: آماده‌سازی راهنمای عملیاتی برای استفاده توسط شهرداری و شرکت‌های عمران.
۶. ارائه و ارزیابی: ارائه گزارش نهایی و تدوین گزارش سیاستی، پاورپوینت، دریافت بازخورد و اصلاح نهایی.

۷. ترکیب تیم پیشنهادی

- مدیر طرح (معماری/شهرسازی با سابقه پژوهش در پایداری و اقلیم).
- دکتری اقلیم‌شناسی و محیط زیست.
- کارشناس طراحی شهری.
- پژوهشگر اقتصاد شهری/سیاست‌گذاری.

۸- نحوه ارزیابی

معیارهای ارزیابی:

- نوآوری و کیفیت علمی (۳۰٪)
- تجربه و سوابق مشابه (۲۵٪)
- توان تیم پژوهش (۲۰٪)
- روش‌شناسی و برنامه اجرایی (۱۵٪)
- شفافیت مالی (۱۰٪)